

Selvitys Vehkalahdelta
vuonna 2018 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2018

Menetelmät

Perhoset on kerätty Vehkalahdelta, taajama-alueelta, läheltä etelään vievää junarataa. Aineisto on kerätty yhdellä syöttirysällä 11.5.–27.9.2018 välisenä aikana. Syöttinesteenä on käytetty punaviinin ja punaviinietikan seosta. Rysä on ollut metsänreunassa, harmaalepässä, noin kolme metrin korkeudessa. Pyydys on koettu viikon välein. Perhosia on ollut koko koentajaksolta, ja ne olivat määrityskelpoisia.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 95 eri lajia. Näissä oli neljä päiväperhoslajia, neljä sirppisiipistä, viisitoista mittaria, yksi venhokas ja 72 lajia yökkösiä.

Häiveperhonen (*Apatura iris*), 1 yksilö (koiras). On isokokoinen laji, jonka koiras on sinivioletin kimalteleva. Molemmat sukupuolet tulevat jossain määrin syötille. Oli aiemmin hyvin harvinainen koko Suomessa, nykyisin elää Etelä- ja Itä-Suomessa paikallisena. Täällä tosin kanta vaihtelee paljon. Vuosi 2018 oli lajille melko hyvä.

Kuva 1. Silkkivillaselkä.

Silkkivillaselkä (*Habrosyne pyritoides*), 1 yksilö. Laji on hyvin näyttävä ja poikkeuksellinen Suomen lajistossa. On Suomessa jokseenkin harvinainen. Pohjois-Karjalasta tavattiin ensi kerran vuonna 2008, kaksi yksilöä Ilomantsista. Vuodesta 2012 alkaen on tavattu joitakin yksilöitä vuosittain eri puolilta maakuntaa. Toukka elää vatun ja karhunvatukan lehdillä.

Kuva 2. Idänritariyökkönen.

Idänritariyökkönen (*Catocala adultera*), 1 yksilö. 1990-luvulla Pohjois-Karjalassa esiintyi kaksi ritariyökköslajia, tämä ja siniritari, joka sekin oli hyvin vähälukuinen. Tilanne on rajusti muuttunut, siniritari on hyvin yleinen, ja muutama muu ritariyökköslaji on levinnyt tänne ja yleistynyt. Sen sijaan idänritari on taantunut, ja sen esiintymisalue Suomessa on pienentynyt. Sitä tavataan lähinnä itäisessä Suomessa, ja vain yksittäin. Toukka elää pajuilla ja haavalla.

Kuva 3. Pikkuritariyökkönen.

Pikkuritariyökkönen (*Catocala pacta*) (NT), yksi yksilö. On melko harvinainen, silmälläpidettävä. Nykyisin on harvinaisimpia ritariyökkösiä. Itä-Suomessa tavataan yksittäisiä yksilöitä vuodessa. Elää kosteissa ympäristöissä, parhaiten rannoilla. Toukka elää pajuilla.

Keltaritariyökkönen (*Catocala fulminea*), useita yksilöitä. Vielä 1990-luvulla oli suurharvinaisuus kautta Suomen. Pohjois-Karjalaan levisi vuoden 2005 jälkeen. Nykyisin on paikallinen, ja jokseenkin yleinen tuomea, jota toukka syö, kasvavilla paikoilla.

Niittoyökkönen (*Euclidia glyphica*), neljä yksilöä. On yleinen, vain päivällä lentävä laji. Se viihtyy tienpenkoilla ja niityillä. Tulee erittäin harvoin pyydyksiin, valolle ei käytännössä koskaan, ja syötillekin äärimmäisen harvoin. Nyt jostain syystä sitä meni syötille neljä yksilöä. Toukka elää virnoilla.

Gammayökkönen (*Autographa gamma*), yksi yksilö. Laji vaeltaa etelämpää Euroopasta vuosittain Suomeen. Vuonna 2018 lajia oli erityisen paljon, se teki jopa tuhoa rypsi-, mailas- ja muissa ristikukkaiskasvustoissa. Syötille laji tulee hyvin huonosti. Laji ehtii kehittää jopa kaksi kotimaista sukupolvea. Toukka on polyfagi, voi syödä lähes mitä tahansa kasveja, mutta hyvin runsaana esiintyessään näyttää suosivan ristikukkaisia.

Tuomiyökkönen (*Acronicta strigosa*), useita yksilöitä. Aiemmin on ollut koko Suomessa hyvin harvinainen. Nykyisin on jokseenkin harvinainen, ja esiintyy paikallisena Joensuun seudulla.

Maltsayökkönen (*Trachea atriplicis*), yksi yksilö. Ensimmäinen havainto Pohjois-Karjalasta on vuodelta 2005. Tämän jälkeen tavattiin joitakin yksilöitä, vuodesta 2011 alkaen on esiintynyt säännöllisenä Joensuun seudulla. Laji on värikäs ja kauneimpia yökkösiämme. Maltsan lisäksi toukka elää savikoilla ja suolaheinillä.

Punapetoyökkönen (*Cosmia pyralina*), yksi yksilö. Maakunnasta laji tavattiin ensi kerran vuonna 2001. Sen jälkeen on esiintynyt enenevässä määrin, varsinkin vuodesta 2011 alkaen koko maakunnassa. Lajia oli pidetty jalavan lajina, mutta on selvää, ettei se täällä voi elää tällä kasvilla, jota on vain hyvin harvoissa paikoissa. Lähes varmasti toukka syö myös tuomea. Vuosina 2016–2018 lajia oli maakunnassa huonosti.

Kuva 4. Juomuolkiiyökkönen.

Juomuolkiiyökkönen (*Mythimna comma*), yksi yksilö. On paikoittainen ja melko harvinainen. Pohjois-Karjalassa lajia on vain kuivimmilla paikoilla. Toukka syö heiniä.

Kuva 5. Vaelluskatkoyökkönen.

Vaelluskatkoyökkönen (*Agrotis ipsilon*), yksi yksilö. On melko harvinainen vaeltaja. Vuonna 2018 lajia tuli Suomeen erityisen paljon. Joensuun seudulla lajia oli myöhään syksyllä, kymmeniä yksilöitä, eniten mitä koskaan. Tulee hyvin syötille, valolle hyvin huonosti. Toukka on moniruokainen.

Liite 1. Vehkalahdelta havaitut perhoset.

<i>Nymphalis c-album</i>	Herukkaperhonen
<i>Apatura iris</i>	Häiveperhonen
<i>Aphantopus hyperantus</i>	Tesmaperhonen
<i>Thyatira batis</i>	Vadelmavillaselkä
<i>Habrosyne pyritoides</i>	Silkkivillaselkä
<i>Tethea or</i>	Harmovillaselkä
<i>Tetheella fluctuosa</i>	Koivuvillaselkä
<i>Ochropacha duplaris</i>	Pikkuvillaselkä
<i>Xanthorhoe montanata</i>	Mäkikenttämittari
<i>Plemyria rubiginata</i>	Kaksivärimittari
<i>Electrophaes corylata</i>	Kirjomittari
<i>Hydriomena impluviata</i>	Leppäkudосmittari
<i>Epirrita autumnata</i>	Tunturimittari
<i>Pterapherapteryx sexalata</i>	Pikkuliuskamittari
<i>Lomographa temerata</i>	Pistetuomimittari
<i>Epione repandaria</i>	Pajukäärömittari
<i>Macaria notata</i>	Ruskokaarimittari
<i>Macaria alternata</i>	Harmokaarimittari
<i>Alcis repandatus</i>	Aaltoharmomittari
<i>Hypomecis roboraria</i>	Jättiharmomittari
<i>Hypomecis punctinalis</i>	Rengasharmomittari
<i>Pseudoips prasinanus</i>	Venhoyökkönen
<i>Polypogon strigilatus</i>	Hapsiyökkönen
<i>Hypena proboscidalis</i>	Isonokkayökkönen
<i>Catocala fraxini</i>	Siniritariyökkönen
<i>Catocala nupta</i>	Kulmaritariyökkönen
<i>Catocala adultera</i>	Idänritariyökkönen
<i>Catocala pacta</i>	Pikkuritariyökkönen
<i>Catocala fulminea</i>	Keltaritariyökkönen
<i>Euclidia glyphica</i>	Niittoyökkönen
<i>Trisateles emortualis</i>	Mittariyökkönen
<i>Scoliopteryx libatrix</i>	Liuskayökkönen
<i>Protodeltote pygarga</i>	Vyökiiltoyökkönen
<i>Autographa gamma</i>	Gammayökkönen
<i>Acronicta alni</i>	Leppäyökkönen
<i>Acronicta psi</i>	Nuoliyökkönen
<i>Acronicta leporina</i>	Jänöyökkönen
<i>Acronicta megacephala</i>	Haapayökkönen
<i>Acronicta strigosa</i>	Tuomiyökkönen
<i>Acronicta auricoma</i>	Silmäiltayökkönen
<i>Acronicta rumicis</i>	Pilkkuiltayökkönen
<i>Amphipyra perflua</i>	Suruyökkönen
<i>Allophyes oxyacanthae</i>	Orapihlajayökkönen
<i>Hoplodrina octogenaria</i>	Keltasänkiyökkönen
<i>Rusina ferruginea</i>	Varjoyökkönen
<i>Euplexia lucipara</i>	Laskosyökkönen
<i>Hyppa rectilinea</i>	Runkoyökkönen

<i>Trachea atriplicis</i>	Maltsayökkönen
<i>Parastichtis suspecta</i>	Usvayökkönen
<i>Energia paleacea</i>	Kulmayökkönen
<i>Cosmia pyralina</i>	Punapetoyökkönen
<i>Cosmia trapezina</i>	Keltapetoyökkönen
<i>Xanthia togata</i>	Hupukeltayökkönen
<i>Xanthia ictertia</i>	Vaaleakeltayökkönen
<i>Agrochola lota</i>	Harmaa mäkiyökkönen
<i>Agrochola circellaris</i>	Keltämäkiyökkönen
<i>Conistra vaccinii</i>	Puolukkapiiloyökkönen
<i>Lithophane hepatica</i>	Ruskopuuyökkönen
<i>Xylena vetusta</i>	Ruskohirsiyökkönen
<i>Mniotype adusta</i>	Suviruskoyökkönen
<i>Mniotype satura</i>	Syysruskoyökkönen
<i>Apamea monoglypha</i>	Isojuuriyökkönen
<i>Apamea crenata</i>	Kirjolahoyökkönen
<i>Apamea lateritia</i>	Repoyökkönen
<i>Apamea scolopacina</i>	Hentojuuriyökkönen
<i>Oligia strigilis</i>	Hammaskorsiyökkönen
<i>Oligia latruncula</i>	Varjokorsiyökkönen
<i>Mesapamea secalis</i>	Valkotähkäyökkönen
<i>Amphipoea fucosa</i>	Kalvassekoyökkönen
<i>Lacanobia thalassina</i>	Pensastarhayökkönen
<i>Lacanobia contigua</i>	Kirjava tarhayökkönen
<i>Lacanobia suasa</i>	Ruohotarhayökkönen
<i>Sideridis reticulata</i>	Verkkoyökkönen
<i>Polia nebulosa</i>	Sumukehnäyökkönen
<i>Mythimna ferrago</i>	Ruosteolkiyökkönen
<i>Mythimna impura</i>	Samea olkiyökkönen
<i>Mythimna comma</i>	Juomuolkiyökkönen
<i>Lasionycta imbecilla</i>	Ruosteyökkönen
<i>Cerapteryx graminis</i>	Niitty-yökkönen
<i>Ochropleura plecta</i>	Pikkumaayökkönen
<i>Diarsia mendica</i>	Suvimaayökkönen
<i>Diarsia dahlii</i>	Elomaayökkönen
<i>Diarsia rubi</i>	Kosteikkomaayökkönen
<i>Noctua pronuba</i>	Iso morsiusyökkönen
<i>Eurois occultus</i>	Iso maayökkönen
<i>Graphiphora augur</i>	Noitayökkönen
<i>Xestia triangulum</i>	Kolmioruuniyökkönen
<i>Xestia baja</i>	Pilkkuruuniyökkönen
<i>Xestia collina</i>	Juomuruuniyökkönen
<i>Anaplectoides prasinus</i>	Sammalmaayökkönen
<i>Cryptocala chardinyi</i>	Pikkumorsiusyökkönen
<i>Agrotis ipsilon</i>	Vaellusmaayökkönen
<i>Agrotis exclamationis</i>	Huutomerkkiyökkönen
<i>Agrotis clavis</i>	Riipustemaayökkönen